

DWA FRAGMENTY O MATCE BOŻEJ

W rękopisie Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (sygn. I 6/2) z początku XVI wieku Hieronim Łopaciński odnalazł dwa niewielkie fragmenty maryjne. Pierwszy jest opisem cech duchowych Matki Bożej (według Łopacińskiego jest to przekład z *De Virginitate* św. Ambrożego), drugi, zawarty w kazaniu łacińskim, opowiada o radości aniołów i ludzi z narodzenia Maryi.

Oba teksty podają za: J. Łoś, *Przegląd językowych zabytków staropolskich do roku 1543*, Kraków 1915, s. 534-535.

... dawa o tej Pannie naświetszej sanctus Ambrosius testimonium¹: żadna rzecz okrutna², żadne ruszanie przykre³ w oczu Panny naświetszej nigdy nie było, w ustach jej świętych żadne słowo plugawe nie było, któreby mogło dać pogorszenie, żadna rzecz szła w uczynkach Jej Świętej Miłości bez wszego sromu⁴, któryż ona zawsze miała, bowiem co mowiła, tylkokroć sie zasromiała. Nie byłać w sprawach swych lekka⁵, nie byłać we iściu⁶ prędką. Gdyż nauczała, nic nie było, co by przywodziło ku upadku, ale wszystkie słowa, które pochodziły z jej świętych ust, byłyć miło rozkoszne, od złości wszystkiej odwodzące, tak iż ony obyczaje ciała onego świętego byłyć naprawą dusze⁷ jej świętej, abo jej ciało święte byłoć nieme naprzeciw jej duszy, bo iż była bez grzechu pirworodnego, Duch Święty rządził ciało, któremu sie nigdy nie sprzeciwiało, w którym ciełe wszystkie stałość, świętość⁸ zawsze od początku była.

A tak błogosławiona Panna narodziła sie nie z płaczem, jako insze dziatki, ale z wielkim weselem miedzy wiele tysięcy anjołów, którzy ba-

¹ dawa ... sanctus Ambrosius testimonium – daje ... św. Ambroży świadectwo.

² okrutna – gniewna.

³ ruszanie przykre – tu: gwałtowne ruchy oczu (łac. *torsum*).

⁴ sromu – skromności, pokory.

⁵ lekka – płocha.

⁶ we iściu – w sposobie chodzenia.

⁷ naprawą dusze – tu: za przyczyną duszy.

⁸ marność – niezbyt jasne; tu zapewne: umartwienie lub pokora.

rzo wesele śpiewali a z narodzenia się jej wiesielili, i ludzie, którzy tam byli, którzy anioły widzieli a z nimi się pospołu wiesielili patrząc na śliczną Pannę, której się nie mogli napatrzeć, od której znamienita wonność pochodziła.